

Posudek na bakalářskou esej

Lenka Jiroušková, Retrospektivní pohled dospělých dětí na rozvod rodičů. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2015, 51 stran textu.

Autorka předkládané bakalářské eseje se zaměřila na specifickou dílčí otázku v rámci problematiky rozvodovosti, a to na pohled „dětí“ z rozvedených manželství z perspektivy jejich dospělého věku a zvažování založení vlastní rodiny. Svoji bakalářskou práci koncipovala Lenka Jiroušková včetně úvodu, závěru a seznamu použité literatury do celkem devíti různě obsáhlých, respektive propracovaných kapitol.

V úvodu (kapitola první s. 1-2) Lenka Jiroušková zformulovala základní cíl své práce, a to podat reflexi zkušeností s rozvodem manželství rodičů dnes již dospělých informátorů, kteří jsou v aktuální současnosti sami již ve věku, kdy mohou (případně uvažují) založit rodinu. Následně pak podala stručný nástin struktury své práce.

V dalších čtyřech kapitolách se postupně v rámci tzv. teoretické části práce zabývala v souvislostech svého tématu a hlavně cíle charakteristikou základních pojmů. Nejprve se zaměřila na instituci manželství a aktuální statistická data (kapitola druhá s. – 3-4), dále na definici a funkce rodiny, historický exkurz do vývoje rodinného života a význam rodiny pro společnost (kapitola třetí – s. 5-8). Dotkla se také tématu rodičovství (kapitola čtvrtá – s. 9). Hlubší pozornost pak věnovala ústřednímu pojmu bakalářské práce – rozvodu (kapitola pátá – s.10-21), kde nejprve zpracovala rozvod podle práva a ve světle statistik, dále pak vnímání rozvodu u současných mladých a prožívání (po)rozvodové situace u dětí. V tomto bloku je ve vztahu k řešenému problému třeba vyzdvihnout podkapitolku „Rozvod – standard postmoderní doby“ (5.6 – s. 15-16). V dalších podkapitolách pak autorka sledovala situaci po rozvodu, a to porozvodovou péči o dítě, společenské stigma matky samoživitelky a otce samoživitele, genderovou identifikaci dětí, společnou a střídavou péči o dítě a akceptaci nového rodiče.

Podrobně se pak Lenka Jiroušková zaměřila na objasnění metodologického přístupu a postupu při získávání dat potřebných k řešení vytyčeného cíle (kapitola šestá – „Metodologie“ – s. 22-29). Vhodně zvolila kvalitativní výzkumnou strategii. V textu uvedené příklady konkrétních otázek jsou ale často nepřesné, respektive nevhodně zformulované, nicméně praxe při rozhovorech (jak bylo možné posoudit z jednotlivých prepisů rozhovorů) ukázala, že je autorka schopna v terénu otázky upravit a vést rozhovor plynule. Výzkumný vzorek lze považovat za dostatečně početný, ale genderově nevyvážený a charakteristika jednotlivých informátorů je omezena na pouze základní informace (věk, věk v době rozvodu, rodinný stav a vzdělání).

Stěžejní část bakalářské eseje Lenky Jirouškové představuje zpracovaná analýza výzkumem shromážděných dat (kapitola sedmá – s. 30-46). Zde autorka velmi dobře vytěžila výpovědi informátorů. Sledovala celou škálu dílčích problémových okruhů, které prokládala výstižnými formulacemi jednotlivých aktérů. Přesto je třeba uvést, že nasbíraný materiál umožňoval jít v analýze a interpretaci ještě hlouběji než se autorce při nutnosti rychlého ukončení práce ve výsledku podařilo.

V závěru práce (kapitola osmá – s. 47-48) pak autorka přehledně a srozumitelně zformulovala výzkumem shromážděnými daty podložené závěry. Nedílnou součástí bakalářské eseje je rovněž seznam použité literatury (kapitola devátá – s. 49-51).

Předložená bakalářská esej Lenky Jirouškové má jako celek logickou strukturu, opírá se o osobní výběr odborné literatury a také o poměrně širokou základnu výzkumem shromážděných dat. Autorka prokázala, že si dovede zformulovat výzkumný úkol, že se orientuje v základní literatuře a dokáže v terénu získat data potřebná k řešení vytýčeného cíle. Formální stránka textu je až na některé drobné nedostatky na slušné úrovni. Ve věcné rovině jsou však, jak bylo uvedeno výše, jisté rezervy. Práce souhrnně splňuje požadavky, které jsou na tento typ závěrečných studentských prací kladeny. Doporučuji ji proto k obhajovacímu řízení. Navrhuji podle průběhu obhajoby hodnocení na rozhraní mezi dobře až velmi dobře.

4. února 2015

Miloslava Turková